Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 23 **Poznań, dnia 1 grudnia 1936** **ROK 15**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95

Pomoc Zimowa.

Na czoło wewnętrznych spraw kraju w zimowych miesiącach wysunęła się sprawa pomocy dla bezrobotnych.

Kwestia utrzymania przy życiu i zdrowiu masy kilkuset tysięcy nie posiadających pracy, musi obchodzić żywo całe społeczeństwo. To też jest rzeczą oczywistą, że Rząd, dysponując ograniczonymi środkami, zwrócił się w tej sprawie o pomoc do całego społeczeństwa. Rzucone hasło zostało wszędzie zrozumiane. Potworzyły się w całym kraju komitety obywatelskie, które wzięły sobie za cel akcję pomocy bezrobotnym zorganizować i przeprowadzić. Dla równomiernego udziału poszczególnych warstw ustalono procentowe wytyczne, według których poszczególni obywatele winni świadczyć.

Dziś pozostaje do wykonania najważniejsza część zadania. Trzeba, by wszyscy swego moralnego zobowiązania dopełnili, nikt nie powinien się znaleźć taki, kto rozumiejąc potrzebę zbiórki i widząc ofiarność innych, sam pozostałby głuchym na apel przedstawicieli całego społeczeństwa.

W obliczu widma głodu dla wielkiej ilości Polaków, cały naród zadokumentuje swą jednolitość i swą wartość przez solidarne przyjście z pomocą najbardziej potrzebującym.

Wśród ofiarodawców niech nie zabraknie nikogo.

Zgodnie ze swym najgłębszym przekonaniem i z opinią Ogólnego Zebrania, Związek Fabrykantów apeluje do wszystkich swych członków o jaknajbliższą współpracę z Obywatelskimi Komitetami i najsilniejsze poparcie akcji zbiórkowej.

W żadnej podobnej akcji przemysł dotąd nie zawiódł, to też słusznie szczyci się uznaniem władz i społeczeństwa. Na tę stałą ofiarność i wyrobienie obywatelskie przemysłu powołuje się p. wojewoda Maruszewski w liście ostatnio skierowanym do Związku i jesteśmy przekonani, że nie zawiedzie się.

Dla dobra zrzeszonych przedsiębiorstw Związek Fabrykantów winien być szczegółowo poinformowanym o wszelkich dokonanych wpłatach na rzecz pomocy zimowej przez poszczególne firmy i pracowników firm.

Dlatego też Związek prosi, by wszyscy członkowie Związku donosili w najkrótszej formie (na pocztówkach) o wysokości każdorazowo dokonanych wpłat.

Dni kolonialne.

Po raz pierwszy w bieżącym roku Liga Morska i Kolonialna urządziła w całym kraju „dni kolonialne“ w czasie od 21—23 listopada.

Ciekawą i pouczającą jest ewolucja, jaką przeszło zrozumienie spraw kolonialnych w Polsce, od indywidualnych, nieznajdujących zrozumienia wystąpień niemal — fantastów (w ówczesnym pojęciu), do oficjalnego przyjęcia sprawy kolonii za czołowy postulat polskiej polityki zagranicznej.

Zaściankowość i brak szerszych zainteresowań wyrządził Polsce bardzo dużo krzywdy na przestrzeni całej historii.

Odrodzona Polska znów stanęła wobec zagadnienia, czy istnienie swe zaakcentować na świecie, czy też wybierając drogę najłatwiejszą, pozostać u siebie nie nawiązując żywszego kontaktu z dalszymi częściami świata, nie ciągnąc korzyści z olbrzymich źródeł surowcowych krajów południowych.

Wzrost siły wewnętrznej, głębsze rozumienie zagadnień państwowych, musiało nieodparcie pchać Polskę ku zagadnieniom kolonialnym.

Mimo potężnego dorobku Niepodległej Polski, strukturalne położenie kraju musiało się z dnia na dzień pogarszać.

Jednostronnie rolniczy charakter kraju nie pozwalał na podniesienie stopy życiowej, stale wzrastające przeludnienie wsi, najsilniejsze w całej Europie, nie mogło znaleźć odpływu w kierunku miast, naskutek słabości i ograniczonego zasięgu przemysłu.

Tych i tym podobnych objawów można cytować wiele.

Fakt odcięcia kraju o 35 milionach ludności od jakichkolwiek własnych źródeł surowcowych, czerpanych z kolonii, wydanie na skutek tego Polski na niepewne wody handlu i pośrednictwa międzynarodowego, musiało postawić wręcz pod znakiem zapytania pełną samodzielność gospodarczą kraju.

Sytuację pogorszył fakt bardzo wysokiego przyrostu naturalnego w Polsce, oraz specyficzne stosunki narodowościowe, wymagające przeprowadzenia emigracji wielkiej masy mniejszości.

Najskuteczniejszym sposobem rozwiązania tych wszystkich trudności jest rozwój kolonialny. Ta niezbita prawda wystąpiła silniej niż kiedykolwiek, w czasie kryzysu, który najwyraźniej oddzielił od siebie bogate kraje z rezerwuarem kolonialnym od zubożałej reszty.

Wśród tej reszty Polska bardziej niż inni ma prawo do kolonii i ma obowiązek o ziszczenie tego prawa zabiegać z całą siłą i stanowczością.

Ewolucja w kierunku zrozumienia i wysunięcia na czoło spraw kolonialnych jest w Polsce naturalną konsekwencją jej wewnętrznej struktury i postępu w dziedzinie morskiej.

Pierwszym krokiem na drodze do zdobycia kolonii będzie jednolita, świadoma i stanowcza wola całego społeczeństwa, a wola 35 milionów może sprawić wiele.

Położenie gospodarcze Polski w październiku 1936 r.

(w/g Przeglądu miesięcznego B. G. K.)

Stan gospodarczy Polski w okresie sprawozdawczym był nacechowany silniejszym wzmożeniem obrotów i dalszą zwyżką produkcji przemysłowej. Obok czynników wpływających na zwyżkę działalności gospodarczej już w poprzednich miesiącach, t. j.w pierwszym rzędzie silnego ruchu budowlanego i innych inwestycyj

finansowanych w dużej mierze przy pomocy środków publicznych, oraz wzrastającej siły nabywczej ludności rolniczej, na wzrost obrotów towarowych zaczęły oddziaływać pod koniec września wydarzenia w dziedzinie walutowej, jakie miały miejsce zagranicą.

Obniżka franka francuskiego i szwajcarskiego, guldena holenderskiego oraz niektórych innych walut europejskich wywołała również w Polsce silniejsze tendencje do lokaty płynnego pieniądza w wartościach rzeczowych, co pociągnęło za sobą zwyżkę cen wielu towarów. Jednocześnie wzmogło się zainteersowanie papierami wartościowymi, przyczyniając się do wzrostu obrotów giełdowych i zwyżki kursów. Stanowcze jednak oświadczenie ze strony Rządu o utrzymaniu bez zmiany dotychczasowej polityki walutowej Polski, jak również pomyślne kształtowanie się sytuacji walutowej oraz budżetowej Państwa, wpływały uspokajająco na nastroje społeczeństwa, oddziałując korzystnie na stan rynku pieniężnego. Mimo że w związku z dużym zapotrzebowaniem pieniężnym na cele budownictwa, zwiększone zakupy towarowe oraz wzrastającą produkcję przemysłową, zaznaczyło się częściowo podnoszenie wkładów, głównie oszczędnościowych, ogólny stan wkładów w instytucjach finansowych miał we wrześniu tendencję wzrostu. Umożliwiło to bankom stosunkowo łatwą likwidację ultima wrześniowego. Działalność redyskontowa Banku Polskiego została rozszerzona głównie w związku z rozprowadzeniem rolniczych kredytów rejestrowych pod zastaw zbóż.

Umiarkowana podaż ziemiopłodów oraz korzystna tendencja na rynkach światowych wpływały na zwyżkę cen zbóż, eksport również się zwiększył. Ponieważ jednocześnie sytuacja na rynku artykułów hodowlanych pozostaje pomyślna, wzrastająca siła nabywcza ludności wiejskiej wpływa ożywiająco na obroty wyrobami przemysłowymi oraz umożliwia stopniowo lepszą płatność rolniczych zobowiązań dłużnych.

Ruch zwyżkowy w przemyśle występował nadal w gałęziach inwestycyjnych, jak w hutnictwie żelaznym i cynkowym, metalowym przemyśle przetwórczym i maszynowym, drzewnym i mineralnym. Silniejsza poprawa zatrudnienia i zbytu zaznaczyła się we wszystkich działach przemysłu włókienniczego i odzieżowego w związku z sezonem jesienno-zimowym. Wpłynęło to korzystnie na położenie fabryk chemicznych, pracujących dla włókiennictwa. W dziale przemysłu spożywczego nastąpiła sezonowa zwyżka ruchu w młynach oraz prac przygotowawczych do bliskiej kampanii w cukrowniach. Liczba zatrudnionych w przemyśle robotników wskutek tego nadal wzrastała. Stan zarejestrowanych bezrobotnych jednak nie wykazał już większego spadku.

Pod wpływem zwiększonego zapotrzebowania surowca dla przemysłu oraz artykułów inwestycyjnych nastąpił silniejszy wzrost przywozu towarowego z zagranicy. Zwiększyła się również wartość wywozu, jednak bilans handlowy wykazał we wrześniu saldo ujemne.

Liczba zatrudnionych robotników w górnictwie, hutnictwie i przemyśle wynosiła w końcu sierpnia r. b. 670 tysięcy wobec 656 tysięcy w końcu miesiąca poprzedniego i 625 tysięcy w końcu sierpnia ub. roku. Poprawę wykazała liczba zatrudnionych robotników w przemyśle przetwórczym, zwłaszcza w przemyśle metalowym, spożywczym, włókienniczym i odzieżowym.

Stan zarejestrowanych bezrobotnych poszukujących pracy nie wykazał we wrześniu większych zmian i wynosił w końcu tego miesiąca 266 tysięcy wobec 269 tysięcy w końcu sierpnia r. b.

Skarb. - Finanse

4% Pożyczka Konsolidacyjna jako wadia lub kaucje.

Według okólnika Min. Skarbu z sierpnia br. ustalono wartość depozytową 4% Pożyczki Konsolidacyjnej (przy użyciu jako wadiów lub kaucji) na 42 złote, przy nominalnej wartości 100 zł.

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 5 listopada 1936 (L. D. II. 27628/1/36) zmienia dotychczasowy okólnik w części dotyczącej wartości depozytowej i ustala tą wartość depozytową (wadialną i kaucjalną) obligacji 4% Pożyczki Konsolidacyjnej na złotych 55 za 100 złotych wartości imiennej.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 30, poz. 90).

Ulgi dla nabywców pojazdów mechanicznych.

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia Izbom Skarbowym:

I. Dekret Prez. R. P. z dnia 7 maja 1936 o ulgach przewiduje prawo potrącania kosztów nabycia pojazdu z dochodu, podlegającego podatkowi z działu I, jak również z wynagrodzeń, opodatkowanych podatkiem dochodowym z działu II, lub podatkiem specjalnym od wynagrodzeń pobieranych z funduszów publicznych. Wynika stąd, że jeżeli wynagrodzenie, otrzymane w roku nabycia pojazdu, podlega w całości, lub w części jednocześnie podatkowi dochodowemu z działu II oraz podatkowi specjalnemu, ulga przyznana być winna zarówno w jednym jak i w drugim podatku. Natomiast, jeżeli część rocznego wynagrodzenia podlega tylko podatkowi dochodowemu, druga zaś część tylko podatkowi specjalnemu, cena nabycia samochodu potrącona z jednej części wynagrodzenia nie może być po raz drugi potrącona z drugiej. Podobnie przedstawia się rzecz w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o ulgi, osiąga dochody z działu I oraz z działu II ustawy o podatku dochodowym.

II. Jeżeli po potrąceniu ceny kupna pojazdu mechanicznego z rocznej sumy wynagrodzeń, opodatkowanych podatkiem specjalnym, okaże się, że część tych wynagrodzeń, podlegająca podatkowi z działu II, nie przekracza ceny kupna, ulgę w podatku dochodowym przyznać należy przez zwrot potrąconego w danym roku podatku.

(Okólnik Min. Skarbu L. D. V. 24080/2/36. Dz. Urz. Nr. 30, poz. 915).

Do powyższego okólnika dołączone są obszerne przykłady.

Wspomniany na wstępie dekret daje możność stosowania ulg tylko przy nabyciu samochodu w cenie do 12.000 zł., wykluczając od wszelkich ulg fakt nabycia droższego samochodu.

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych zwrócił się do Ministerstwa Skarbu z prośbą o rozszerzenie tych ulg.

Według projektu Związku Izb ulgi wynikałyby z faktu nabycia samochodów ciężarowych, autobusów i traktorów, mających dominujące znaczenie dla obronności kraju (bez względu na wysokość ceny nabycia) oraz z faktu nabycia samochodów droższych (ponad 12.000 zł), jednakże tu nabywca byłby uprawnionym do odliczenia dochodu tylko w wysokości 12.000 zł.

Wypadki, w których władze skarbowe uznają księgi handlowe za nieprawidłowe.

Niezaksięgowanie faktur w roku podatkowym, uzasadnia uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe, chociażby nastąpiło z powodu żądania upustu z ceny fakturowej. (Teza wyroku N. T. A. z 21. 5. 35. L. rej. 6344/33).

Zaległości w księgowaniu uzasadniają uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe; okoliczność, że zaległości zostały następnie usunięte, nie daje płatnikowi prawa domagania się uznania tych samych ksiąg za prawidłowe. (Teza wyr. N. T. A. z 21. 10. 1935 r. L. rej. 8708/33).

Niezamknięcie kont. Jeżeli płatnik w odwołaniu w obronie prawidłowości ksiąg handlowych powołał się na niemożność zamknięcia końcowych miesięcy, aż do chwili uzgodnienia kont z dostawcami, bankami i odbiorcami, to władza odwoławcza obowiązana jest z zarzutem tym, jako istotnym, rozprawić się. (Teza wyr. N. T. A. z 2. 10. 1935 r. L. rej. 6569/33).

Niezaksięgowanie pożyczki, uzasadnia uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe. (Teza wyroku N. T. A. z 6. 4. 1936 r. L. rej. 4658/36).

Księgowanie rachunków dostawców dopiero z chwilą ich wyrównania nieodpowiada przepisom kodeksu handlowego ani zasadom prawidłowej rachunkowości. Teza wyroku N. T. A. z 17. 10. 1935 r. L. rej. 238/34).

Księgowanie rachunków na zamówione towary. Przepisy kodeksu handlowego nie zmuszają do uznania za niedopuszczalne księgowanie rachunków na zakupione towary w kwotach netto po strąceniu bonifikaty i skonta. (Teza z wyroku N. T. A. z 17. 10. 1935 r. L. rej. 238/34).

Odrzucenie ksiąg a ustalanie dochodu podatkowego.

Władze skarbowe, w razie odrzucenia ksiąg handlowych, ustalały zazwyczaj dochód płatnika według posiadanych materiałów, co praktycznie powodowało duże podwyższenie dochodu.

Podobna praktyka organów wymiarowych była szczególnie nieżyciowa, jeśli powodem pominięcia ksiąg było braki formalne, które nie podważały rzetelności ksiąg. Obecnie sytuacja uległa zmianie, gdyż Najwyższy Trybunał Administracyjny w orzeczeniu (l. reg. 6143/35 z dnia 13 lutego 1935 r.) stwierdził, iż księgi podatnika mogą być pominięte przy określeniu jego dochodu tylko w wypadku, gdy są nierzetelne. W razie, gdy władze ustalą, iż kwestionowane księgi są rzetelne, a mają jedynie braki formalne, dochód ma być ściśle ustalony według ksiąg, chociażby zostały one uznane za nieprawidłowe.

Opłaty stemplowe wiążące się z rejestrem kartelowym.

W Nr. 81 Dziennika Ustaw R. P. ukazało się rozporządzenie o opłatach stemplowych, wiążących się z rejestrem kartelowym. W § 1 tego rozporządzenia postanowiono, że zgłoszenie, którego celem jest wpisanie utworzenia kartelu do rejestru kartelowego na podstawie umowy albo na podstawie uchwały lub postanowienia, podlega opłacie stemplowej w wysokości 500 zł. W razie utworzenia kartelu drogą dwóch lub więcej dokumentów umownych, zgłoszenie celem wpisu do rejestru kartelowego podlega opłacie stemplowej w wysokości iloczynu z pomnożenia 500 zł. przez ilość dokumentów umownych. W § 2 zawarte jest postanowienie, że zgłoszenie, którego celem jest wpisanie do rejestru kartelowego przedłużenia czasu działania kartelu, podlega opłacie stemplowej w wysokości 250 zł. Wszelkie inne zgłoszenia celem uwidocznienia w rejestrze kartelowym danych, dotyczących kartelu już wpisanego, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 20 zł. Pozostałe paragrafy rozporządzenia traktują inne, drobniejsze opłaty stemplowe w związku z rejestrem kartelowym. — Omawiane rozporządzenie weszło już w życie.

Sprawy socjalne.

Uchwały Rady Ministrów.

W dniach ostatnich odbyło się pod przewodnictwem p. premiera Składkowskiego posiedzenie Rady Ministrów. Rada Ministrów uchwaliła szereg projektów ustawodawczych, które rząd wniesie na nadchodzącą sesję Sejmu i Senatu.

W związku z zapowiedzią prezesa Rady Ministrów, wystąpienia przez rząd z inicjatywą ustawodawczą w sprawie skrócenia czasu pracy w górnictwie, Rada Ministrów przyjęła projekt odpowiedniej ustawy.

Projekt ten przewiduje, iż w wypadkach, spowodowanych koniecznościami państwowymi lub gospodarczymi, Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń, wydawanych na wniosek ministra Opieki Społecznej, zgłoszony po zasięgnięciu opinii Izb Przemysłowo-Handlowych oraz organizacyj zawodowych pracowników i pracodawców, nakazać skrócenie czasu pracy w górnictwie węglowym w dniu lub tygodniu, w stosunku do norm, ustalonych w przepisach o czasie pracy.

W dalszym ciągu Rada przyjęła projekt noweli do ustawy z czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy. Nowela wprowadza możność cofnięcia udzielonego już pracodawcy pozwolenia na zatrudnienie cudzoziemca, o ile dalsze zatrudnienie może przynieść szkodę interesom państwa, w szczególności jego interesom gospodarczym, oraz wprowadza specjalne zezwolenia na pracę dla cudzoziemców, przebywających w Polsce od 1-go stycznia 1922 r.

Zwolnienie od obowiązku opłat na Fundusz Pracy chałupników i nakładców.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozesłał okólnik Nr. 162 do wszystkich ubezpieczalni społecznych, treści następującej:

„Zakład Ubezpieczeń Społecznych podaje poniżej do wiadomości i stosowania reskrypt Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 17. VIII. 1936 r. Nr. Pzm. 119/4-6 treści następującej:

Ministerstwo Opieki Społecznej wyjaśnia, że zgodnie z decyzją Prezydjum Rady Ministrów z dnia 6 lutego 1934 r. Nrł 70-53/117 chałupnicy wolni są od uiszczania opłat, przewidzianych w art. 15 ust. (1) ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy. Obowiązkowi, wymienionemu w art. 15 ust. (4) nie podlegają również nakładcy.

Przepis art. 15 ust. (1) dotyczy natomiast osób:

a) które pracują na rachunek nakładcy u siebie w domu lub w innym będącym w ich pomieszczeniu, jednakże pod bezpośrednim lub pośrednim nadzorem i kierownictwem tego nakładcy;
b) których praca domowa dla pewnego przedsiębiorcy jest zajęciem, uzupełniającym pracę w zakładzie tegoż przedsiębiorcy;
c) które pracują w charakterze robotników u chałupników.

Przepis art. 15 (4) stosuje się odpowiednio do pracodawców powyższych osób.

W sprawie dłuższego trwania nauki w przemyśle.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło pismem z dn. 26. X. 1936 r. L. PA. III-1/133, że w związku z postanowieniem art. 116 pkt. 2 prawa przemysłowego, umowy o naukę, uwzględniając sezony martwe w danym przemyśle— powinny przewidywać stosunkowo dłuższy czas trwania nauki, np. zamiast 3 lat — 4 lata nauki.

Natomiast należy unikać umieszczania w umowach zastrzeżenia, że nie zalicza się do czasu trwania nauki okresów sezonu martwego, podczas których zakład jest nieczynny, a to ze względu na pozytywne brzmienie powołanego przepisu prawa przemysłowego.

Ubezpieczenie społeczne praktykantów-uczniów szkół zawodowych.

Wedle wyjaśnienia Ubezpieczalni Społecznej „uczennice i absolwentki liceum handlowego, w którym praktyka nie jest wymagana, lecz tylko zalecana, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i od wypadków ,a w razie spełniania czynności fizycznych — i emerytalnego“.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie, uważając wyjaśnienia Ubezpieczalni Społecznej w Warszawie za sprzeczne z odnośnymi przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym — zwróciła się do Ministerstwa Opieki Społecznej o uchylenie powyższej interpretacji.

W wystąpieniu swym Izba stanęła na stanowisku, iż praktyki młodzieży szkół zawodowych traktować należy jako uzupełnienie nauki szkolnej i jako takie — propagować w jak najszerszym zakresie bez względu na to, czy regulamin danej szkoły przewiduje ich odbywanie, czy też nie.

Stanowisko Ubezpieczalni Społecznej, stwarzające sztuczne rozróżnienie praktykantów z „wymaganą“ i „zalecaną“ praktyką, spowodować może — zdaniem Izby — niebezpieczeństwo unikania uczni i absolwentów tych szkół, których regulamin nie uwzględnia sprawy praktyk, zalecanych bezpośrednio przez dyrekcję szkoły.

W załatwieniu wystąpienia Izby Przemysłowo-Handlowej — Ministerstwo Opieki Społecznej podzieliło jej punkt widzenia, wyjaśniając Ubezpieczalni Społecznej pismem skierowanym do Związku Izb Przemysłowo-Handlowych z dnia 17. IX. 1936 r. Nr. Un 2/12-6, iż uzależnianie ubezpieczenia w ograniczonym zakresie praktykantów, będących uczniami lub absolwentami szkół zawodowych i akademickich od tego, czy przepisy danej uczelni traktują praktykę jako przymusową lub zalecaną — nie znajduje, zdaniem Ministerstwa, uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawnych.

Urlop a rozwiązanie umowy o pracę.

Pracownik, który sam rozwiązał umowę o pracę, traci w myśl art. 3 ustawy z chwilą wypowiedzenia przez siebie umowy prawo do urlopu jeszcze nieotrzymanego, choćby posiadał już uprawnienie do urlopu.

(Orzeczenie z dn. 20 września 1933 r. C. I. 2058/32).

Pracownik traci prawo do urlopu, jeżeli sam rozwiązał umowę pracy, bez względu na to, czy stało się to z winy pracodawcy i czy pracodawca zgodził się następnie na to rozwiązanie umowy, bowiem ustawy w tym kierunku żadnej różnicy nie wyrowadzają. Skoro przeto powód, rozwiązał umowę z powodu, że mu pozwana firma bezprawnie wstrzymała wypłatę pensji przez trzy miesiące, to powód przez to samo już utracił prawo do wynagrodzenia za urlop.

(Orzeczenie z dn. 5 lutego 1931 r. III Rw. 1691/30).

Wynagrodzenie za niewykorzystany urlop może się należeć pracownikowi tylko wtedy gdy pracodawca rozwiązał stosunek pracy bez jego winy.

(Orzeczenie z dn. 4 maja 1933 r. C. I. 391/33).

W razie rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę bez wypowiedzenia na skutek choroby pracownika ciągnącej się dłużej niż 3 miesiące, pracownik traci prawo do urlopu na zasadzie art. 3 ustawy.

(Orzeczenie z dn. 17 marca 1933 r. III Rw. 98/32).

Handel zagraniczny.

Bilans handlu zagranicznego Polski w październiku 1936 r.

Według tymczasowych obliczeń G. U. S., bilans handlu zagranicznego Polski i W. M. Gdańska, za październik r. b. zamknął się saldem ujemnym w wysokości 899.000 zł. Ogółem przywieziono towarów 321.020 ton, wartości 94.329.000 zł., a wywieziono — 1.226.950 ton, wartości 93.430.000 zł. W porównaniu do września r. b. zwiększył się wywóz o 4.078.000 zł., a przywóz zmniejszył się o 2.736.000 zł.

Zwiększył się wywóz następujących artykułów (w milionach złotych): węgla o 1.0, chmielu o 0.9, mąki żytniej o 0.8, jęczmienia o 0.7, ziemniaków świeżych o 0.6, przędzy wełnianej o 0.4, lnu i odpadków o 0.4.

Zmniejszył się wywóz cukru o 1.2, pszenicy o 0.9, tkanin wełnianych, półwełnianych, odzieżowych o 0.6, koksu o 0.5, papierówki o 0.5, cynku i pyłu cynkowego o 0.5, nasion, ziarn i owoców oleistych o 0.4, podkładów kolejowych, śliprów o 0.4.

Zwiększył się przywóz ryżu o 1.7, maszyn elektrycznych, aparatów, przyrządów i ich części o 1.5, rud żelaznych o 0.9, skór surowych o 0.8, maszyn włókienniczych o 0.5, śledzi świeżych, solonych o 0.4.

Zmniejszył się przywóz tytoniu i wyrobów tytoniowych o 2.3, wełny owczej surowej niepranej o 2.0, żelatswa o 2.0, szmat o 0.7, barwników syntetycznych i produktów pośrednich, służących do ich wyrobu o 0.5, nawozów o 0.5, i skór futrzanych o 0.5.

Dysponowanie środkami płatniczymi posiadanymi lub uzyskanymi zagranicą.

Komisja Dewizowa zezwoliła — aż do odwołania — osobom, mającym miejsce zamieszkania w kraju, na dysponowanie:

1. Należnościami, posiadanymi zagranicą, na które nie został rozciągnięty obowiązek zaofiarowania do skupu w wykonaniu art. 10 dekretu Prezydenta Rzplitej z dnia 26 kwietnia 1936 r., w następujących przypadkach:

a) w czasie pobytu zagranicą — na pokrycie kosztów utrzymania własnego i towarzyszących członków rodziny;

b) na pokrycie kosztów utrzymania członków rodziny, przebywających zagranicą (np. na studiach, kuracji itp.).

2. Dochodami, osiągniętymi zagranicą z posiadanych tam nieruchomości na następujące cele, o ile są ściśle związane z posiadaniem tych nieruchomości:

a) koszty administracji i utrzymania nieruchomości, nakłady, związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, wypłaty zaopatrzeń emerytalnych b. pracowników lub ich rodzin oraz zapomóg i datków w wysokości normalnie dotąd stosowanej, podatki, opłaty i daniny publiczne;

b) opłaty odsetek i kapitału długów hipotecznych i zobowiązań, obciążających te nieruchomości.

Natomiast stawianie do dyspozycji cudzoziemców środków płatniczych, posiadanych lub uzyskanych zagranicą przez osoby, zamieszkałe w kraju, na jakiekolwiek inne cele niż wymienione wyżej pod pp. 1. i 2., np. z tytułu długów towarowych, zobowiązań finansowych, darowizn itp., jest — w myśl art. 8 dekretu Prezydenta Rzplitej z dnia 26 kwietnia 1936 r. i § 7 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24 lipca 1936 r. — bez zezwolenia Komisji Dewizowej — zabronione.

W sprawie zmiany wartości towaru na wydanych już pozwoleniach przywozu.

Wobec licznych nieporozumień donosimy, że ustalony ostateczny tryb załatwiania przez C. K. P. zmian wartości na pozwoleniach już wydanych jest następujący:

1) dla pozwoleń jeszcze niewykorzystanych: należy złożyć podanie do C. K. P. o zmianę wartości towaru na pozwoleniu do wysokości sumy pożądanej, przy czym do podania dołączyć należy: oryginał pozwolenia, odpis dla Banku Dewizowego, zaświadczenie Izby P. H., — wydane jako oddzielne pismo (nie na fakturze, ani kontrakcie) stwierdzające wyraźnie, że wartość danej ilości np. skór surowych sprowadzanych przez firmę na podstawie pozwolenia przywozu N. H. Z. ....., wynoszące w sumie zł...... odpowiada rzeczywistym cenom rynkowym na tei gatunek skór, marki stemplowe za zł 3 i za gr 50, C. K. P. załatwia zmianę pozwolenia, wydając nowe zezwolenia z wymienieniem żądanej wartości, przy czym nowe pozwolenie wydane zostaje przez C. K. P. dopiero po wycofaniu z Urzędu Celnego duplikatu zezwolenia. Procedura taka trwa około 3 tygodni.

2) Dla pozwolenia częściowo lub całkowicie wykorzystanego: należy dołączyć podanie do C. K. P. o wydanie zaświadczenie dla Komisji Dewizowej, stwierdzającego, że wartość np. skór sprowadzonych na zezwolenie określone wynosi daną sumę. Do podania załączyć należy: zaświadczenie Izby Przemysłowo - Handlowej jak wyżej, opłatę stemplową, w podaniu zaznaczyć, że pozwolenie jest częściowo lub całkowicie wykorzystane.

Konkurs „Dobry Eksport".

Państwowy Instytut Eksportowy po raz trzeci organizuje konkurs p. n. „Dobry Eksport", mający na celu wypróbowanie jakości towaru i jego opakowania, przeznaczonych na eksport zamorski. Trasa obecnego konkursu będzie prowadziła z Gdyni do portu południowo-wschodniej Afryki Portugalskiej, Lourenzo Marques, przez Rotterdam i z powrotem do Gdyni. Konkurs ma na celu wypróbowanie wpływów dalekiego transportu na towary i ich opakowanie.

Konkurs rozpocznie się w połowie grudnia. Biorące w nim udział firmy eksportowe muszą nadsyłać po dwie jednakowe próbki towaru, z których jedna wyprawiona jest w podróż na statku, druga zaś pozostaje na składzie w kraju, aby służyć w następstwie dla celów porównawczych.

Transport.

Warunki stosowania taryf specjalnych.

Stosowanie taryf specjalnych i wyjątkowych uzależnione jest w całym szeregu wypadków wyłącznie od zadeklarowania w liście przewozowym, że towar przeznaczony jest do przerobu w zakładzie przemysłowym odbiorcy. Przepisy te uniemożliwiają powszechnie stosowany zwyczaj wysyłania ładunków pod adresem banków lub firm spedycyjnych na tzw. inkaso, które po uregulowaniu należności przez zakłady przemysłowe wydają towar zakładowi przemysłowemu.

Ponieważ wspomniane wyżej zastrzeżenie taryfowe o zużyciu towaru w zakładzie przemysłowym odbiorcy ma na celu poparcie wytwórczości krajowej, a pośrednictwo banku lub firmy spedycyjnej nie zmienia zupełnie charakteru przewozu oraz faktu, że towar dochodzi do krajowego zakładu przemysłowego i jest poddawany procesowi przeróbczemu, Związek Izb Przemysłowo-Handlowych zwrócił się do Ministerstwa Komunikacji z prośbą o umożliwienie stosowania taryf specjalnych i wyjątkowych, zawierających warunek zużycia towaru w zakładzie przemysłowym odbiorcy również i w tych wypadkach, gdy adresatem przesyłki faktycznie przeznaczonej dla zakładu przemysłowego jest bank lub firma spedycyjna.

Targi i Wystawy.

Premiowane wynalazki polskie na Wystawie w Paryżu.

Jednym z działów, jaki od kilku lat we wzrastającej mierze budzi zainteresowanie na Targach, to dział wynalazków, który w roku zeszłym skupił blisko 200 modeli. Pragnąc zainteresować znacznie większą ilość wynalazców, Targi Poznańskie nawiązały kontakt z organizatorami największej na świecie dorocznej wystawy wynalazków, mianowicie Concours Lepines w Paryżu. Targi Poznańskie rzuciły myśl, by wynalazki premiowane na Targach Poznańskich, były następnie kosztem Targów wystawione na Concours Lepines. W ten sposób wynalazek wyróżniony przez poważne grono znawców z każdej dziedziny, jako nadający się do fabrykacji, będzie bez kosztu dla wynalazcy wysłany na Concours Lepines, na który zjeżdżają fabrykanci z całego świata. Dla niejednego wynalazcy polskiego otworzy to możliwość, jakiej naprózno całe życie oczekiwał. W najbliższym czasie Targi wyślą zaproszenia do wszystkich wynalazców w Polsce do udziału w dziale wynaalzków na przyszłych Targach Poznańskich, które odbędą się w czasie od 2—9 maja 1937.

Należy podkreślić, że pierwszy konkurs wynalazków na Targach Poznańskich został zorganizowany w roku ub. przez Dyrekcję Targów łącznie ze Związkiem Fabrykantów, który powołał rzeczoznawców, jury, oraz rozdzielił nagrody.

Zaopatrywanie Polski w surowce.

W związku ze wzmożonym zainteresowaniem zagranicy Targami Poznańskimi, które w roku zeszłym co do wielkości stanęły na trzecim miejscu w Europie, będą w ciągu tygadnia targowego (od 2—9 maja 1937) zorganizowane dni, poświęcone specjalnie stosunkom handlowym polsko - zagranicznym. W ten sposób przewiduje się organizację dnia polsko - brytyjskiego, z uwzględnieniem przemysłu angielskiego i eksportu surowców przez dominia i kolonie angielskie oraz chłonności brytyjskich rynków zamorskich. Te same zagadnienia na odrębnej płaszczyźnie będą poruszone w dniu poświęconym Francji i jej imperium kolonialnemu. Osobny dzień poświęcony będzie również stosunkom polsko - -niemieckim. W dniach tych głos zabiorą poważni znawcy danej dziedziny z obydwuch stron, przy czym celem dni będzie wzmożenie naszego eksportu oraz wzajemne zakomunikowanie sobie zarówno dodatnich jak i ujemnych doświadczeń dla znalezienia sposobów ułatwienia wymiany i podniesienia obrotów. Poruszone również będą metody kompensaty multilateralnej dla ułatwienia aprowizacji surowcowej.

Nowe drogi eksportu polskiego do U.S.A.

Badania na miejscu w Stanach Zjednoczonych, przeprowadzone przez Targi Poznańskie, dowiodły, że najwłaściwszą formą ubiegania się przez przemysł polski o rynek amerykański, jest wysłanie towaru o wybitnych cechach indywidualnych, a nie naśladownictwo towaru dumpingowanego przez kilkadziesiąt krajów U. S. A., albowiem ceny tego towaru są niższe nawet od japońskich, a cóż dopiero od kosztów własnych polskiej produkcji.

Na tym jednym z najtańszych na świecie rynków, jakim jest U. S. A. w chwili obecnej, możemy w setkach wypadków powtórzyć to, cośmy uczynili w dziedzinie szynek w puszkach, które w najwybredniejszych restauracjach od Nowego Jorku do Los Angelos, są wyszczególnione pomiędzy strasburgskimi gęsimi wątróbkami, salami węgierską, ostrygami z Vancouver i innymi najdroższymi specjałami. Pragnąc zademonstrować typ artykułu, jaki interesuje Amerykę, Targi Poznańskie zawarły umowę z Polsko-Amerykańską Izbą Handlową w Nowym Jorku, by ta ostatnia na przyszłe Targi zebrała kolekcję wzorów kilkuset towarów z dziedziny produkcji drzewnej, włókienniczo-konfekcyjnej, galanteryjnej i spożywczej, z którymi Polska mogłaby pod własną firmą wejść na rynek amerykański.

Ten praktyczny wysiłek organizacji polskiego eksportu jest wszędzie witany z uznaniem i ściągnie na Targi Poznańskie wielu fabrykantów i eksporterów polskich. Jednocześnie przybędą ze Stanów Zjednoczonych odbiorcy, zarówno komisjonerzy wielkich przedsiębiorstw jak i samodzielni kupcy Amerykanie i Polacy, w celu nawiązania kontaktu z przemysłem polskim na podstawie wystawionych wzorów amerykańskich i eksportowej produkcji polskiego przemysłu, pokazanej na Targach.

Różne.

Fundusz Pracy zatrudnia na terenie m. Poznania 2.000 ludzi.

Ogółem na terenie m. Poznania Fundusz Pracy zatrudnia około 2.000 ludzi. Z liczby tej przypada na ro-

boty kanalizacyjne 400—500 ludzi. Przy niwelacji terenów w okolicy ulicy Obornickiej oraz terenów pod baseny kąpielowe i przy regulacji rzeki Bogdanki i Przepadku znajduje pracę 600—700 ludzi. Około 600 ludzi znalazło dzięki zabiegom Funduszu Pracy zajęcie przy rozbudowie sieci wodociągowej naszego miasta oraz budowie stacji pomp na Dębcu.

Przepisy o dostawach dla instytucji publicznych.

Dnia 17 b. m. pod przewodnictwem podsekretarza stanu dr Adama Rosego odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu konferencja międzyministerialna z udziałem p. wiceministra Piaseckiego, dyrektora Kandla oraz przedstawicieli innych resortów państwowych.

W toku narady uzgodniono ostateczny od kilku lat już będący w opracowywaniu międzyministerialnym, projekt rozporządzenia Rady Ministrów o dostawach i robotach na rzecz skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego.

Projekt ten w najbliższym czasie będzie wniesiony przez Ministra Przemysłu i Handlu na Radę Ministrów i wejdzie w życie w 6 miesięcy po uchwaleniu.

Projekt nowego rozporządzenia wprowadza jednolite zasady udzielania zamówień rządowych przez wszystkie władze i urzędy oraz instytucje rządowe i samorządowe.

Uchwalenie tego projektu będzie powitane z uznaniem przez sfery gospodarcze, które od szeregu lat już składały postulaty o wydanie przepisów w tym zakresie.

Komisja do badania ruchu cen artykułów przemysłowych.

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów uchwałą z dnia 28. X. powołał przy Ministrze Przemysłu i Handlu stałą komisję do czuwania i kontrolowania ruchu cen artykułów przemysłowych.

Do nowopowstałej komisji weszli przedstawiciele następujących resortów: Przemysłu i Handlu, Skarbu, Rolnictwa, Spraw Wewnętrznych, Opieki Społ., Komunikacji i Spraw Wojsk. Poza tym w skład komisji wchodzą delegaci Biura Ekonomicznego Rady Ministrów oraz Instytutu Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen.

Przewodniczącym komisji został wicemin. Przemysłu i Handlu Dr. A. Rose, a jego zastępcą Dyr. dep. M. Kandel. Na stałego generalnego referenta Komisji powołany został kierownik sekcji w Instytucie Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen p. J. Pomorski.

W dniu 16. XI. b. r. odbędzie się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu pierwsze posiedzenie Komisji.

Powołanie komisji pozostaje w związku z zaobserwowaną od pewnego czasu zwyżką cen artykułów przemysłowych, wywołaną w głównej mierze pewną poprawą koniunktury.

Zaniechane zostaną premie podatkowe dla inwestycyj przemysłowych.

Ulgi dla budownictwa mieszkaniowego będą utrzymane

Jak się dowiadujemy, projekt ulg podatkowych dla nowych inwestycyj przemysłowych, często ostatnio omawiany na łamach prasy został całkowicie zaniechany.

Omawiany projekt, mający wprowadzić ulgi dla inwestycyj przemysłowych na podobieństwo ulg dla budownictwa mieszkaniowego miał być początkowo uregulowany dekretem P. Prezydenta Rzeczypospolitej, następnie zaś, jak informowano pozostawiony do załatwienia Sejmu.

Jak nas informują, rząd nie podejmie w tym kierunku żadnej inicjatywy a premie dla budownictwa mieszkaniowego utrzymane zostaną w dotychczasowej mocy.

Blokowanie motorów a odbiór radiowy.

Starosta Grodzki w Poznaniu wydał na podstawie ogólnego prawa krajowego z r. 1794 (Allgemeines Landrecht — cz. II. tytuł 17 § 19) oraz rozporządzenia z 11 marca 1850 r. o prawie policyjnym, zarządzenie według którego ze względu na zakłócenia odbioru radiowego, mają być w Poznaniu wszystkie motory elektryczne i inne podobne urządzenia dużej częstotliwości zaopatrzone w specjalne urządzenie blokowe z terminem do końca listopada br.

Ponieważ odnośne zarządzenie Starosty Grodzkiego — abstrahując od tego, czy podstawa prawna zarządzenia jest słuszna, powoduje dla niejednych przedsiębiorstw przemysłowych znaczne koszty, przeprowadził Związek Fabrykantów w Urzędzie Wojewódzkim z Komisarzem Radiowym na ten temat rozmowę, w toku której Związkowi Fabrykantów wyjaśniono, że takim przedsiębiorstwom, dla których z uwagi na ilość posiadanych motorów blokowanie ich przyczyniłoby zbyt wysokich jednorazowych kosztów, władza administracyjna pójdzie na rękę i na stosowny uzasadniony wniosek zezwoli przeprowadzić odnośne inwestycje etapami.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.